

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Ärgång 17 Nummer 2 2012

.....

Stockholm och Saltsjön!

Stockholms-Gillet

Vårgille och årsmöte 2012

*äger rum den 29 maj kl.17.30
på Fjärderholmarna*

Resan till Fjärderholmarna sker individuellt. Båtar går från Nybrokajen och från Slussen. Resan tar cirka 30 minuter. Från Nybrokajen är lämpliga avgångar till Fjärderholmarna 16.00, 16.30 eller 17.00, och tillbaka 20.30, 21.00 och 22.00. Från Slussen avgår båtarna 16.00 och 17.00 och tillbaka 20.30, 21.30 och 22.30. Resan

kostar i båda fallen 110 kr ToR. Vid ankomsten tar man till höger mot Fjärderholmarnas Magasin.

Vårgillet inleds med Gillets årsmöte, som äger rum i Fjärderholmarnas Magasins konferenslokal. Dagordning delas ut vid mötet, och alla andra möteshandlingar, däribland verksamhetsberättelsen, publi-

ceras på vår hemsida. Önskar du pappers-exemplar, kontakta då kansliet, så skickar vi handlingarna till dig.

Härefter följer (c:a kl. 18.00) ett anförande av Olle Neckman, som är styrelseledamot i Föreningen Stockholms Sjögård, som presenteras närmare på nästa sida ”*Stockholm och Saltsjön – förr, nu och i framtiden*”.

Därefter övergår vi till att njuta av Fjäderholmarnas Krogs mycket uppskattade grillbuffé, med flera olika kött- och fiskspecialiteter. Inklusive lättöl, vatten, kaffe och kaka går kala-

set på 435 kr. Vin och snaps kan köpas. Vid kaffet presenteras nya medlemmar.

Anmälan

sker genom att senast 20 maj betala in avgiften till plusgiro 1381-3. Vid internetbetalning glöm inte att skriva namn i meddelanderutan eftersom somliga banker inte visar inbetalarens namn. Enbart deltagande i årsmötet är kostnadsfritt, men anmälan bör ändå göras. För frågor går det bra att ringa till Stockholms-Gilletts intendent Urban Schwalbe på telefon 0708-10 19 65.

Fjäderholmarnas växlande öden

Fjäderholmarna, som ligger söder om Lidingö intill inloppet till Stockholm, består av fyra större holmar och ett antal skär. De omnämns för första gången 1381. Hur öarna utnyttjades är oklart och dess ekonomiska värde var länge ringa. På 1740-talet fanns en krog till fromma för de skärgårdsbor som levererade fisk och andra varor till marknaden i Stockholm. Det fanns också viss annan bebyggelse på den stora holmen.

Stockholms stad köpte på 1840-talet Fjäderholmarna för att deponera latrin, en verksamhetsområde på grund av den svåra stanken upphörde på 1880-talet. Att staden ägde holmarna innebar dock inte att de ingick i stadens område. Därför kunde brännvinskungen LO Smith utnyttja holmarna på samma sätt som han använt Reymersholme när det gällde att konkurrera med det kommunala systembolaget i huvudstaden: han skeppade under några år omkring 1880 resenärer dit, där de utanför stadens gränser till ett billigt pris kunde köpa hans tiofalt renade brännvin, som systembolaget inne i staden vägrat att saluföra. I Smithens spår öppnade sedan

en restaurang på Stora Fjäderholmen med allehanda förlustelser, bland annat, enligt uppgift, illegalt casinospel.

Nöjeslivet på holmarna försvann åter 1918, då holmarna annekterades för Marinens bruk och landstigningsförbud infördes. Det upphävdes inte förrän 1976. Sex år senare tog Djurgårdförvaltningen över skötseln av ögruppen. Den fungerar nu som ett utflyktsmål med olika attraktioner. En del är avsatt till fågelskyddsområde.

Fjäderholmarnas värds hus, del av en målning från 1889 av Henrik Reuter Dahl (1870-1925). Värds huset på bilden låg i den södra viken på Stora Fjäderholmen.

Stockholms Sjögård – Maritim kultur

Om denna förening, som svarar för underhållningen på Vårgillet, kan vi på dess hemsida, www.sjogard.se bland annat inhämta följande:

Våren 2002 bildades den ideella föreningen ”Stockholms Sjögård – Maritim kultur” – i dagligt tal Sjögården. Avsikten är att samlar alla föreningar, företag, institutioner och museer som bedriver maritim verksamhet eller har ett maritimt inriktat intresse inom Sjögårdens område, se kartbilden.

”Sjögården har tagit till sin uppgift att sprida kunskap om detta område och dess sällsynta goda förutsättningar att bli ett unikt marinkulturellt centrum samt att genom samordning av och stöd åt medlemmarna och deras verksamheter arbeta för att denna traditionella miljö vidmakthålles och vidareutvecklas. Förhoppningen är inte bara att skapa ett attraktivt turistmål med musealt intressanta inslag utan också att visa upp en levande traditionell båt- och fartygshantering i en genuin miljö samt genom utbildning vidareföra gammalt maritimt hantverkskunnande.”

Vår föredragshållare Olle Neckman (bilden) är förutom styrelseledamot i Sjögården företags- och ledarskapsutvecklare, reservofficer i Amfibiekåren och inbiten båtentusiast.

Stockholms-Gilletts ekonomi 2011

Som framgår av verksamhetsberättelsen blev resultatet för 2011 något lägre än föregående års resultat. Årets resultat visar en vinst på drygt 100 000 kronor efter bokslutsdispositioner mot föregående års resultat på 164 000 kronor i överskott. Förändringen i resultatet mot föregående år är till stor del hänförlig till ökade kostnader för julmarknaden samt för Stockholms-Gilletts matrikel, som publicerades under året. Den som vill se hela bokslutet hänvisas till Stockholms-Gilletts hemsida www.stortorgetsjulmarknad.com eller till kansliets tel: 08-411 26 48.

*Glädjande stort intresse för gillena
– undvik att hamna på väntelistan!*

Fortfarande tvingas vi sätta minst ett tiotal på väntelistan vid varje gille. De flesta lokaler vi kan använda tar inte fler än 100-120 personer. Vänta inte med anmälan, först till kvarn gäller! Avgiften återbetalas om du avanmäler dig senast ca 4 dagar innan, så att vi hinner meddela någon annan deltagare. För att underlätta återbetalning och eventuellt besked om överteckning, så bör både konto- och mobilnummer anges vid anmälan. Vi vill också påminna om att endast medlemmar i Gillet (inte medföljande) deltar i Gillena, om inte annat särskilt skulle anges.

Stipendier 2012

Stockholms-Gilletts stipendienämnd beslutar om Stockholms Gilletts stipendier. Stipendierna utlyses i pressen den 14 april. Ansökningar ska vara Stockholms-Gilletts kansli tillhanda senast den 25 maj. Se vidare information på vår hemsida. *Sprid gärna information om stipendiemöjligheterna om du känner någon lämplig kandidat!*

Gillet delar ut stipendier för att främja och stödja vetenskaplig forskning som med anknytning till Stockholms bebyggelse och kulturella utveckling. Stipendienämnden består 2012 av Hans De Geer (ordförande), Johan

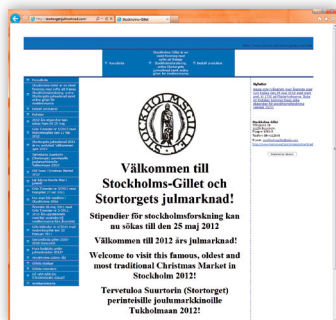
Tamm, Kurt Hultgren, Göran Alm, Love Arbén, och Per Dahl samt Urban Schwalbe (sekreterare).

Gillet har drygt 500 medlemmar!

Medlemstillströmningen är glädjande nog fortsatt stor och medlemsavgifterna betalas i tid. Hittills, sedan 2007, har det tillkommit 197 nya, vilket med råge balanserar naturliga avgångar. Endast någon enstaka utträder årligen av annat skäl. Ett generationsskifte märks. Den stora dominerande gruppen i Gillet är, som i många andra liknande sammanhang, 40-talisterna, men ett 70-tal är yngre.

Nu i mars 2012 invaldes vid rådsmötet ytterligare 12 medlemmar, nämligen: *Carina Bjurling, Eva Faye-Weule, Jan Friberg, Britt Fryksenius, Erik Hafström, Birgitta Hellgren, Charles Hellgren, Ulla-Britt Ling-Vanerus, Jan Richnau, Anita Snögren, Olov Snögren* och *Halvar Tegell*.

Gillet hälsar alla de nya varmt välkomna och hoppas att de också ska trivas i vår krets! Har du någon lämplig kandidat, född i Stockholm, som du och en medfadder vill föreslå, kontakta då intendenten för en blankett! Inval sker vid rådsmötena i januari, april och september.

10 19 65). Du når oss alltså lätt! Om Du själv har en e-postadress och mobiltelefon, så meddela gärna kansliet detta, eftersom det underlättar för oss om vi behöver ta kontakt.

Midvintergillet

Den 21 februari samlades drygt 120 medlemmar i den stora hörsalen i Historiska Muséet vid Narvavägen. Kvällens tema var hur "Militära behov formade Östermalm". Per Kallstenius, rådsmedlem och tidigare stadsarkitekt, gav en spännande exposé av hur det såg på det lantliga östra Ladugårdslandet under första hälften på 1800-talet. Det var vid denna tid som trupper började förläggas i kaserner, och i Stockholm skedde det framför allt i denna östra del av vad som så småningom döptes om till Östermalm.

En av dessa regementsbyggnader var Östra Stallet som uppfördes efter ritningar av Fredrik Blom. För några år sedan renoverades stallbyggnaden och byggdes om till kontorslokaler för Riksantikvarieämbetet. Detta omfattande och känsliga arbete leddes av arkitekten Håkan Langseth vid White Arkitekter. Efter Per Kallstenius anförande gav Håkan Langseth oss en mycket intresseväckande redogörelse för detta arbete.

Härefter begav vi oss till Oscars Församlings-sal där en välsmakande buffé väntade. Efter middagen kåserade teol. dr Birgitta Lindgren om "Gestalter och öden kring Oscarskyrkan". Avslutningsvis rapporterade Urban Schwalbe om nyinvalda Gilles-medlemmar, som också fick tillfälle att presentera sig själva.

Gillet's hemsida, e-postadress och telefon

Vår hemsida www.stortorgetsjulmarknad.com är nu etablerad på nätet. Vi håller den löpande aktuell med såväl medlemsinformation som upplysningar om Stortorget's julmarknad mm.

Skicka gärna epost till stockholmsgillet@telia.com alternativt ring eller sms:a till Gillet's kanslitelefon 08-411 26 48 (som oftast är vidarekopplad till intendentens mobiltelefon 0708-

Höstgillet 2012 med stipendieutdelning äger rum torsdagen den 25 oktober.